

Χρ. Σταϊκούρας: Δράσεις και άξονες για τα εμβληματικά έργα και την αποκατάσταση των ζημιών από την κακοκαιρία «Daniel»

2023/09/18 11:27 στην κατηγορία 7ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

«Εργαζόμαστε συστηματικά, υπεύθυνα και σοβαρά, σχεδιάζοντας, δρομολογώντας και υλοποιώντας, συγκεκριμένες δέσμες πολιτικών πρωτοβουλιών, μέσα στους πρώτους μήνες της νέας διακυβέρνησης», δήλωσε ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών, Χρήστος Σταϊκούρας, κατά την εναρκτήρια εκδήλωση του 6^{ου} Συνεδρίου Υποδομών και Μεταφορών - ITC 2023.

Στο επίκεντρο της τοποθέτησής του ο Υπουργός, έθεσε τους πυλώνες και τους άξονες για τον συνολικό εθνικό σχεδιασμό και την υλοποίηση έργων υποδομών, τις καίριες πρωτοβουλίες για τις μεταφορές, αλλά και τον σχεδιασμό για την ανάληψη δράσεων με σκοπό την αποκατάσταση των ζημιών από την κακοκαιρία «Daniel».

Ειδικότερα, ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών ανέλυσε τις έξι βασικές δέσμες δράσεων για την πραγματοποίηση μικρών και μεγάλων δημοσίων έργων, όπως το Μετρό της Θεσσαλονίκης, το Μετρό της Αθήνας, αλλά και τα μεγάλα οδικά έργα.

Επεσήμανε την κατασκευή μεγάλων αρδευτικών, εγγειοβελτιωτικών και αντιπλημμυρικών έργων, τον έλεγχο και τη συντήρηση υφιστάμενων έργων υποδομής, με τις γέφυρες να αποτελούν σημαντικό μέρος του δομικού πλούτου της χώρας μας. Πρόσθεσε επίσης την ανανέωση του στόλου των λεωφορείων, την ανάταξη, ενίσχυση και επέκταση του ελληνικού σιδηροδρόμου, αλλά και τη δημιουργία μητροπολιτικών φορέων, υπεύθυνων για το κυκλοφοριακό, σε Αττική και Θεσσαλονίκη.

Ο κ. Σταϊκούρας, μιλώντας για την πρόσφατη θεομηνία «Daniel», έκανε λόγο για «κόστος βαρύ, σε ανθρώπινες ζωές, περιουσίες, φυτικό και ζωικό κεφάλαιο, περιβάλλον και υποδομές» και υπογράμμισε τους δύο βασικούς άξονες δράσεων: την άμεση αποκατάσταση των ζημιών στις υποδομές των πληγείσων περιοχών, με έργα κυρίως οδικά και σιδηροδρομικά, αλλά και την υλοποίηση νέων έργων, υψηλότερης ανθεκτικότητας, ώστε να μετριάσουμε, όσο είναι εφικτό, μελλοντικούς κινδύνους.

Ακολουθεί το πλήρες κείμενο της ομιλίας του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, Χρήστου Σταϊκούρα

Θέλω να ευχαριστήσω για την πρόσκληση τους διοργανωτές του εξαιρετικού, ετήσιου Συνεδρίου του ITC. Συνέδριο θεσμός, που μας δίνει την ευκαιρία να μιλήσουμε για τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες του κλάδου των υποδομών και των μεταφορών στη χώρα μας, συνεκτιμώντας τις προκλήσεις που αναδεικνύει η νέα πραγματικότητα της κλιματικής αλλαγής.

<https://www.youtube.com/live/1XFoBThjKWQ?si=4bHM5zB4jtTUegYk>

Στο Υπουργείο γνωρίζουμε ότι το σύστημα των υποδομών και μεταφορών αποτελεί ισχυρό προσδιοριστικό παράγοντα του ρυθμού μεγέθυνσης και ανάπτυξης της οικονομίας, της ποιότητας ζωής των πολιτών όλης της επικράτειας και, σε τελική ανάλυση, της προώθησης της συνολικής ισχύος της χώρας.

Η Ελλάδα βρίσκεται σε γεωγραφική, γεωπολιτική και γεωοικονομική θέση κρίσιμης σημασίας. Έπαιξε, ανέκαθεν, σημαντικό ρόλο στις εξελίξεις στην ευρύτερη περιοχή. Όμως, η θέση από μόνη της δεν αρκεί. Το σύστημα υποδομών και μεταφορών δίνει υψηλή προστιθέμενη αξία στο ρόλο που απορρέει από τη θέση της χώρας. Γι' αυτό το λόγο, στις προγραμματικές δηλώσεις της Κυβέρνησης, πριν από 2 περίπου μήνες, αναφέρθηκα στους βασικούς πυλώνες της νέας στρατηγικής στόχευσης της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

Τους θυμίζω:

Η αποτελεσματική προώθηση των εν εξελίξει έργων και ο ρεαλιστικός σχεδιασμός νέας δέσμης έργων.

Η ενίσχυση της ασφάλειας των υποδομών και των μεταφορών.

Η βελτίωση της ποιότητας των έργων και των υπηρεσιών.

Η βελτίωση της αποδοτικότητας των χρησιμοποιούμενων πόρων, εθνικών και ευρωπαϊκών.

Η προώθηση της παραγωγικότητας και της αποτελεσματικότητας όλων των δομών του τομέα.

Η ενίσχυση των «πράσινων» υποδομών και μεταφορών.

Η ορθολογική αξιοποίηση των πολύτιμων υδάτινων πόρων.

Πάνω σε αυτούς τους πυλώνες εργαζόμαστε, συλλογικά και συνεκτικά, συστηματικά και μεθοδικά, υπεύθυνα και σοβαρά, υλοποιώντας, δρομολογώντας και σχεδιάζοντας συγκεκριμένες δέσμες πολιτικών πρωτοβουλιών μέσα στους πρώτους μήνες της νέας διακυβέρνησης.

1^η Δέσμη Πολιτικών: Η υλοποίηση δημοσίων έργων.

Πράγματι, αυτή τη στιγμή, βρίσκονται σε εξέλιξη εκατοντάδες μικρά και μεγάλα έργα σε όλη την επικράτεια, με στόχο τις σύγχρονες υποδομές και τις ασφαλείς μεταφορές.

Ανάμεσα σε αυτά και τα μεγάλα, εμβληματικά έργα.

Το Μετρό Θεσσαλονίκης θα λειτουργήσει μέσα στο 2024. Οριστικοποιείται, άμεσα, η τελική χάραξη των νέων επεκτάσεών του.

Σημαντικό τμήμα του Ε65 παραδίδεται τους πρώτους μήνες του 2024, και το υπόλοιπο, μέχρι την Εγνατία, εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2025.

Ο αυτοκινητόδρομος Πάτρα – Πύργος προχωρά. Έχει ήδη ολοκληρωθεί το 25% του έργου, και αναμένεται, στο σύνολό του, να παραδοθεί το 2025.

Η οδική σύνδεση Άκτιο – Αμβρακία θα παραδοθεί, στο σύνολό της, το επόμενο δίμηνο.

Ο Βόρειος Οδικός Άξονας της Κρήτης προχωρά.

Στη Γραμμή 4 του Μετρό της Αθήνας, έχουν ολοκληρωθεί σχεδόν οι μισές από τις πρόδρομες εργασίες, ενώ ο πρώτος μετροπόντικας έχει ήδη διανύσει τα πρώτα μέτρα και βρίσκεται στο στάδιο που χαρακτηρίζουν οι μηχανικοί ως συστηματοποίηση της εκσκαφής. Η πρώτη φάση της ανάπτυξης της γραμμής Άλσος Βεΐκου – Γουδί αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2029, και θα περιλαμβάνει 15 σύγχρονους σταθμούς που θα συμπληρώνουν το σημερινό δίκτυο.

Η κατασκευή της Ανατολικής Εσωτερικής Περιφερειακής της Θεσσαλονίκης (Flyover) ξεκινά μέσα στο επόμενο δίμηνο.

Το νέο αεροδρόμιο στο Καστέλι αναμένεται να παραδοθεί το 2027.

Ο οδικός άξονας Ιωάννινα – Κακκαβιά επανα-δημοπρατείται εφέτος.

Εξετάζεται ο τρόπος επανα-δημοπράτησης τμήματος του οδικού άξονα Λαμία-Καρπενήσι.

Ο οδικός άξονας Μπράλος-Άμφισσα και η παράκαμψη της Χαλκίδας ξεκινούν να κατασκευάζονται μέσα στις αμέσως επόμενες εβδομάδες, με πρόδρομες εργασίες να υλοποιούνται σε κάποια τεχνικά έργα.

2^η Δέσμη Πολιτικών: Η υλοποίηση μεγάλων αρδευτικών, εγγειοβελτιωτικών και αντιπλημμυρικών έργων.

Σήμερα, βρίσκονται σε εξέλιξη μελέτες, ύψους 28,9 εκατ. ευρώ, για 11 μεγάλα αντιπλημμυρικά έργα. Υλοποιούνται άλλα 10, συνολικού ύψους 344 εκατ. ευρώ, στις Περιφέρειες Αττικής, Κεντρικής Μακεδονίας και Πελοποννήσου. Επίσης 4 έργα, ύψους 197 εκατ. ευρώ, είναι υπό ανάθεση. Όπως υπό ανάθεση είναι και 2 έργα ΣΔΙΤ, ύψους 497 εκατ. ευρώ.

Και αναφέρομαι σε αυτά, διότι με βάση το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών εμπίπτουν η μελέτη και η κατασκευή έργων αντιπλημμυρικής προστασίας εφόσον αυτά χαρακτηριστούν με απόφαση Υπουργού ως ειδικά και σημαντικά έργα εθνικού επιπέδου.

Υπενθυμίζω ότι οι αρμοδιότητες που αφορούν τον σχεδιασμό, μελέτη, κατασκευή και συντήρηση των αντιπλημμυρικών έργων, καθώς και οι αρμοδιότητες που αφορούν τον καθαρισμό και την αστυνόμευση ρεμάτων και απαλλοτριωμένων χώρων παρά τα ρέματα ασκούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες των Περιφερειών.

Ενώ τα αντιπλημμυρικά έργα που εκτελούνται στην ορεινή κοίτη των υδατορεμάτων (π.χ. έργα ορεινής υδρονομίας), αποτελούν ειδικά δασοτεχνικά έργα, που υπάγονται στην αρμοδιότητα των δασικών υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Στα ανωτέρω, προστίθενται 49 μεγάλα αρδευτικά έργα που έρχονται στην ευθύνη υλοποίησης του Υπουργείου από το Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, προϋπολογισμού 642 εκατ. ευρώ, και τα οποία βρίσκονται σε διαφορετικές φάσεις ωρίμανσης.

3^η Δέσμη Πολιτικών: Ο έλεγχος και η συντήρηση υφιστάμενων έργων υποδομής.

Για παράδειγμα, οι γέφυρες αποτελούν σημαντικό μέρος του δομικού πλούτου της χώρας μας. Παρότι αντιστοιχούν - κατά μέσο όρο - μόλις στο 2-3% των χιλιομέτρων του οδικού δικτύου, αντιστοιχούν στο 30% περίπου του κόστους κατασκευής. Κάθε γέφυρα οφείλει να ελέγχεται, να αξιολογείται και να συντηρείται, ώστε να αποκαθίσταται η επιτελεστικότητά της και να παρεμποδίζεται η επιδείνωση των όποιων βλαβών παρουσιάζει.

Να σημειωθεί ότι το σύνολο των δαπανών για την επισκευή μιας γέφυρας υπερβαίνει,

συνήθως, το 20πλάσιο της κεφαλαιοποιημένης δαπάνης επιθεώρησης, συντήρησης και έγκαιρης αποκατάστασης.

Το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών έχει ήδη συντάξει το Εθνικό Μητρώο Γεφυρών, που συνιστά την Ηλεκτρονική Βάση Δεδομένων, το Εθνικό Εγχειρίδιο Επιθεώρησης και Αξιολόγησης Γεφυρών, και τον Κανονισμό Επιθεώρησης και Συντήρησης Γεφυρών.

Στο αμέσως προσεχές διάστημα, σε εφαρμογή Νόμου του 2022, θα εκδοθεί Υπουργική Απόφαση για την έγκριση του Κανονισμού και τη συγκρότηση της Διοικητικής Αρχής Γεφυρών, η οποία θα εποπτεύει την εφαρμογή και την τήρηση των κανόνων σε όλες τις γέφυρες με άνοιγμα μήκους άνω των 6 μέτρων.

Μετά την έκδοση της Υπουργικής Απόφασης ξεκινά η άμεση εφαρμογή του Κανονισμού προς διενέργεια περιοδικών επιθεωρήσεων και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης.

Το Εθνικό Μητρώο Γεφυρών θα διευκολύνει την ορθολογική οργάνωση της συντήρησή τους, καθώς και τον υπολογισμό και προγραμματισμό διάθεσης των απαιτούμενων κονδυλίων για την συντήρησή τους.

4^η Δέσμη Πολιτικών: Η ανανέωση του στόλου των λεωφορείων.

Ο συνολικός σχεδιασμός προβλέπει την προμήθεια 1.300 λεωφορείων αντιρρυπαντικής τεχνολογίας έως το τέλος της τετραετίας. Υλοποιείται ήδη η ανανέωση του υφιστάμενου γερασμένου στόλου, με την προμήθεια 650 νέων οχημάτων μηδενικών ρύπων, ηλεκτρικών και φυσικού αερίου, σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Τα πρώτα 250 λεωφορεία αναμένεται να κυκλοφορήσουν τέλος Απριλίου του 2024.

Επίσης δρομολογήθηκαν, πριν περίπου 10 ημέρες, οι διαδικασίες για την δεύτερη φάση του διαγωνισμού προμήθειας επιπλέον 650 λεωφορείων αντιρρυπαντικής τεχνολογίας.

Ο σχετικός διαγωνισμός αναμένεται να ξεκινήσει μέσα στο 1ο εξάμηνο του 2024.

5^η Δέσμη Πολιτικών: Η ανάταξη, ενίσχυση και επέκταση του ελληνικού σιδηροδρόμου.

Εργαζόμαστε προς αυτή την κατεύθυνση, παρά τις νέες δυσκολίες, για τις οποίες θα αναφερθώ σε λίγο. Παρακολουθούμε στενά την εγκατάσταση του σύγχρονου συστήματος σηματοδότησης και τηλεδιοίκησης σε όλο το δίκτυο.

Υπογράψαμε συμβατική συμφωνία με τον ΟΣΕ, η οποία προβλέπει σημαντική αύξηση της ετήσιας χρηματοδότησης από τα 45 εκατ. ευρώ στα 75 εκατ. ευρώ, προκειμένου ο Οργανισμός να υλοποιήσει τις απαιτούμενες παρεμβάσεις για την καλύτερη

λειτουργία των τρένων, θέτοντας, ταυτόχρονα, ένα πλαίσιο εποπτείας, λογοδοσίας και μετρήσιμων αποτελεσμάτων από την πλευρά του ΟΣΕ.

Τέλος, συστήσαμε και συγκροτήσαμε, στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, Επιτροπή αποτελούμενη από τους εμπλεκόμενους φορείς (stakeholders), για την υποστήριξη της μεταρρύθμισης και του εκσυγχρονισμού του σιδηροδρομικού τομέα στην πατρίδα μας.

6^η Δέσμη Πολιτικών: Η δημιουργία μητροπολιτικών φορέων, υπεύθυνων για το κυκλοφοριακό, σε Αττική και Θεσσαλονίκη.

Στόχος είναι ο ουσιαστικός συντονισμός των συναρμόδιων φορέων και η ορθολογική χρήση των πόρων για την επίλυση ζητημάτων που συντελούν στην κυκλοφοριακή συμφόρηση. Έχει ήδη ολοκληρωθεί η προμελέτη για την Αττική, και προχωράει η αντίστοιχη για τη Θεσσαλονίκη. Επόμενο βήμα είναι η λεπτομερής σχεδίαση των αρμοδιοτήτων του φορέα και η σύνταξη σχεδίου νόμου για την ίδρυσή του.

Να θυμίσω ότι ειδικά για τη Θεσσαλονίκη, η σύσταση ενός τέτοιου φορέα ήταν πρόταση του Συλλόγου Ελλήνων Συγκοινωνιολόγων, από το 2008!

Αυτές είναι κάποιες από τις πολιτικές πρωτοβουλίες που ήδη αναλάβαμε στην αρχή της νέας διακυβέρνησης.

Δυστυχώς, όμως, η χώρα μας, τις τελευταίες εβδομάδες, επλήγη σφοδρά από πρωτόγνωρες φυσικές καταστροφές. Το κόστος βαρύ, σε ανθρώπινες ζωές, περιουσίες, φυτικό και ζωικό κεφάλαιο, περιβάλλον και υποδομές.

Στη Θεσσαλία έπεσαν 8 δισεκατομμύρια τόνοι νερού, ποσότητα την οποία, όπως ανέφερε χθες και ο Πρωθυπουργός, για να εκβάλλει ένας ποταμός σαν τον Δούναβη, θα ήθελε 15 μέρες συνεχούς ροής. Ενώ η συνολική έκταση που πλημμύρισε, υπερέβη τα 1,43 εκατ. στρέμματα. Ως μέτρο σύγκρισης, η πλημμυρισμένη έκταση στον «Ιανό» ήταν 243.000 στρέμματα.

Αυτά τα στοιχεία δεν πρέπει να αποτελέσουν δικαιολογία, ούτε άλλοθι, που θα μας παρασύρει στην αδράνεια.

Αντιθέτως, αποτελούν μια σαφή ένδειξη ότι η κλιματική κρίση είναι παρούσα, και μια ξεκάθαρη προειδοποίηση ότι η συχνότητα της επανάληψης τέτοιων φαινομένων ενδέχεται να πυκνώσει.

Η Ευρώπη οφείλει να μην ασχολείται μόνο με την αναγκαία χρηματοδότηση της πράσινης μετάβασης (mitigation), αλλά και με την χρηματοδότηση των σημερινών επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης (adaptation).

Και η χώρα μας, πολιτεία και πολίτες, οφείλουμε να είμαστε έτοιμοι για άλλα

πλημμυρικά φαινόμενα με μικρότερη ένταση, επίσης καταστροφικά, τα οποία θα χτυπήσουν με βεβαιότητα, και με μεγαλύτερη συχνότητα.

Ως πολιτεία ήδη κινούμαστε πάνω σε 2 άξονες:

1^{ος} Άξονας: Η άμεση αποκατάσταση των ζημιών στις υποδομές των πληγείσων περιοχών. Με έργα κυρίως οδικά και σιδηροδρομικά.

Ειδικότερα ως προς το σιδηροδρομικό δίκτυο, οι ζημιές στον εξοπλισμό ισόπεδων διαβάσεων, σε τμήμα της υποδομής, στην επιδομή, στη θεμελίωση μεγάλου αριθμού γεφυρών, στον εξοπλισμό σηματοδότησης/τηλεδιοίκησης και σε σιδηροδρομικούς σταθμούς, είναι εκτεταμένες.

Απαιτούνται πόροι και χρόνος. Και στα δύο ζητήματα, υπήρξαν άμεσες κυβερνητικές πρωτοβουλίες.

Ως προς τους πόρους, με την αναθεώρηση του Εθνικού Σχεδίου Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης, θα συμπεριληφθούν έργα υποδομών, ύψους 500 - 600 εκατ. ευρώ. Εξ αυτών, πάνω από 150 εκατ. ευρώ θα απαιτηθούν για την ανάταξη του σιδηροδρομικού δικτύου.

Ως προς τον χρόνο, με τη Διάταξη Νόμου που ψηφίστηκε πριν από λίγες ημέρες στη Βουλή, ανατίθεται στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών ο σχεδιασμός και η άμεση εκτέλεση επείγοντων έργων αποκατάστασης στις πληγείσες περιοχές που δεν ανήκουν σήμερα στην αρμοδιότητα του Υπουργείου.

Η ανάληψη των έκτακτων αυτών αρμοδιοτήτων από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών θα γίνεται, κατόπιν εισήγησης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, με Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου.

Στην συνέχεια, με αποφάσεις του Υπουργού θα εξειδικεύονται τα προς εκτέλεση έργα που είναι κατεπείγοντα, τελούν σε άμεση συνάφεια και είναι αναγκαία, αποκλειστικά για την αποκατάσταση βλαβών στις υποδομές.

Για την έκδοση της Υπουργικής Απόφασης απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δημόσιων Έργων του Υπουργείου.

2^{ος} Άξονας: Η υλοποίηση νέων έργων, υψηλότερης ανθεκτικότητας, ώστε να μετριάσουμε, όσο είναι εφικτό, μελλοντικούς κινδύνους.

Προς αυτή την κατεύθυνση, θα απαιτηθεί η συμβολή ειδικών και επιστημόνων, ώστε να ενσωματώσουμε την κλιματική παράμετρο στην υλοποίηση έργων υποδομών.

Συναφώς, με απόφαση του Πρωθυπουργού, συγκροτείται, άμεσα, Οργανισμός Διαχείρισης Υδάτων Θεσσαλίας, υπαγόμενος στα Υπουργεία Υποδομών και

Μεταφορών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Ο σκοπός του Οργανισμού θα είναι ο κεντρικός σχεδιασμός και η υλοποίηση σημαντικών αντιπλημμυρικών έργων.

Οι πρόσθετοι πόροι που – με βεβαιότητα – θα απαιτηθούν, θα προκύψουν μέσα από εθνικά και ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία.

Όλα τα παραπάνω έχουμε την ισχυρή βούληση να τα τρέξουμε με καλούς ρυθμούς, με ποιότητα και αποδοτικότητα, ώστε σε τέσσερα χρόνια, να μπορούμε τεκμηριωμένα να ισχυριζόμαστε ότι η χώρα μας ενισχύει τη θέση της ως θετικό παράδειγμα, ως «παίκτης» θετικής μνημόνευσης.

Το μπορούμε, και θα το πετύχουμε.

Σας ευχαριστώ.